

NAPREJ

Glasiló Socialistične stranke Jugoslavije.

Delavska organizacija mora biti bojovita.

(Po amerškanski »Prosveti«.)

Zakaj?

Ako ima organizacija veliko število članov, to še ni garancija, da bo z uspehom branila pridobljene postojanke, ali pa izvojevala nove uspehe. Ravno tako ne zadostuje, če je delavec organiziran, plačuje redno svoje prispevke, k sejam pa prihaja na svete čase enkrat, da se tam pokaže med svojimi znanci in prijatelji. Ta še ni bojovit!

Ako pravimo, da mora biti organizacija bojovita, tedaj je treba, da veje v nji pravi duh delavske solidarnosti, njeno stremljenje pa mora iti za tem, da se razmere, v katerih žive delavci, vedno zboljšujejo, dokler ne dosežejo svojega cilja. Delavstvo mora biti prepojeno z višjimi cilji. Organiziran delavec se ne sme nikakor zadovoljiti samo z gmotnimi pridobitvami, za katere se organizacija bojuje. On ne sme gledati samo na to, da se zboljšujejo le življenske razmere delavcev njegove stroke. Pomagati je treba tudi tam, kjer delavci še niso organizirani. V marsikateri industriji je pritisk od strani podjetnikov tako velik, da se delavci dotične stroke ne morejo organizirati pri najboljši volji, ako ni pomoči od zunaj. Če žrtvuje v takem slučaju vsak organiziran delavec le drobtino od svojega dohodka, ali če dejansko poseže v agitacijo, je neorganiziranim tovarišem toliko pomagano, da se organizirajo, o katerih se je preje sodilo, da je nemogoče, da se kdaj organizirajo.

HENRIK PROMYK:

Dve morji.

(Prevel Š—k.)

Bil je ognjevit idealist. Kadar se je oprostil dela, je do pozne noči obiskoval ponižane in tlačene. Odkrival jim je široke tajnosti ljudske sreče in oni so res postali srečni in delali z njim skupaj za novo življenje. Njegovo delo je bilo polno truda. Tem večji užitek, ko so bili razni cilji njegovega dela doseženi. In srca nesrečnih so blagoslavljala njegovo ime, napravila ga nesmrtnim. Prišel pa je čas, ko so mu ljudje odpovedali, beseda je nehala biti ognjevit in on, ne da bi dolgo premišljal, skočil je v globoko morje, čigar valovi so neprestano pljuskali ob zidovje domačega pristanišča. Njegovo ime pa je dalje živelo v ljudskih srcih, ni utonilo. — Njegov sin, v katerega je oče postavljial vse upanje, si je sezidal prijetno gnezdo. Oženil je bogato damo in postal trgovec. Suh račun in njih zalivanje s finim šampanjcem so njegovo srce strdili. Njegovo ime je bilo povsod na plakatih in v cenikih, v srcih ljudstva ga pa ni bilo. Tudi ta je utonil v morju — utonil je v oceanu ljudstva.

Ako je delavec po poklicu rudar, strojnik ali mizar, nikakor ne zadostuje, ako se briga, kaj rudarji, strojniki ali mizarji počno doli v Kočevju, Kreki ali kjerkoli drugod, ampak se mora zanimati na pr. tudi za železarske, jeklarske, klavniške in druge delavce. Ako ti delavci izgube stavko, odpade del poraza tudi nani. Kadar podjetniki zmagajo v eni industriji, se prav zanesljivo navale na delavce v drugi stroki v upanju, da uničijo tudi to organizacijo. Podjetniki so vedno solidarni in bojoviti, kadar gre za njih koristi. In ravno tak mora biti organizirani delavec, kajti tudi on je prišel do prepričanja, kolikor večja je delavska organizacija in čim zavednejša je, toliko je močnejša in bojovitejša.

Delavci spadajo v en razred. Delavska organizacija pa predstavlja družino tega razreda. Delo vseh teh delavcev je potrebno za obstanek človeške družbe. Zdravnik na pr. zdravi bolne ljudi in z nasveti preprečuje, da se boleznini ne širijo. Sanitarni delavec, to je delavec, ki pometa ulice, odvažja smeti, čisti stranišča in greznice, uničuje odpadke, je ravnatoko potreben za človeško družbo kakor zdravnik, ker tudi njegovo delo pomaga obvarovati človeško telo pred boleznimi. Prav nič poniževalnega ni v njegovem delu. Njegovo delo je vredno toliko za človeško družbo, kakor delo najbolj izurjenega zdravnika. Inženir napravi načrte, mehaničar šele po teh načrtih izdelava produkte, in zaradi tega sta oba potrebna. Kako potrebni so vsi delavci za obstoj človeške družbe, je v dejstvu, da kmetje obdelujejo zemljo in pridelajo potrebni živež, delavci pa izdelajo stroje, orodje, obleko, čevlje itd.

Iz tega sledi, da organiziranemu delavcu ne more biti vseeno, če so delavci ene stroke organizirani, druge pa niso. Njegov cilj mora biti, da ne odneha od delovanja za pridobivanje delavcev v organizacijo, dokler niso organizirani vsi delavci.

Ako so delavci v organizaciji prepojeni s takim duhom in tudi delajo na to, da se delavstvo povsod organizira, kjer še ni organizirano, tam kjer je organizirano pa spopolnjuje svoje organizacije, tedaj se organizaciji lahko reče, da je bojovita.

Organizatorično delo pa ne sme biti samo enostransko. Danes so delavci, ki pazno študirajo sedanjo človeško družbo in njene razmere, prišli do prepričanja, da nikakor ne zadostuje, če se delavci organizirajo le strokovno. Učili so se pri nasprotnikih in spoznali so, da so nasprotniki organizirani še politično in go-

Izhaja razen pondeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravnštvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6-I.

Stane mesečno 2½ pšeničnih kg, celoletno 30 pk. V aprilu 1922 računamo pk po 4 din.

Oglasi: prostor 1 × 55 mm 60 p. Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo. Reklamacije za list so poštnine proste.

spodarsko, da povečajo svojo moč in vpliv. Kar ni škodilo delavskim nasprotnikom, ne more logično škodovati delavcem.

Delavska strokovna organizacija, ki je bojovita, bo učila v svojem strokovnem listu, na svojih sejah, sploh povsod, kjer se ji prilika nudi za to, da ne zadostuje, ako so delavci organizirani le strokovno, ampak organizirati se morajo politično in gospodarsko, da obdrže sedanje pridobitve in pribore nove zmage in uspehe.

OBČINSKI POSREDOVALNI URAD.

Po sklepu mestnega občinskega sveta z dne 14. marca 1922 na novo ustanovljeni občinski posredovalni urad prične poslovati po določilih zak. z dne 27. septembra 1911, št. 45 deželnega zakona glasom naredbe pokrajinske uprave z dne 3. aprila 1922, št. 1369 dne 18. aprila 1922, in sicer v magistratnem posloplju (I. nadstropje na desno, vrata št. 5).

Razprave z vabljenimi strankami se bodo vršile vsak torek in vsako soboto, po potrebi pa tudi vsak dan, vedno popoldne od 3. ure dalje. V smislu § 13. navedenega zakona pa se obenem določa, da morejo ob četrtkih popoldne od 2. do 6. ure stranke priti tudi ne da bi se bile prej prijavile, v posredovalni urad v svrhu poravnave ali spravnega poizkusa. Ako pače kak četrtek na praznik, velja to določilo za prihodnji dan (petek).

Posredovalni urad je pristojen v smislu §§ 11. in 28. navedenega zakona in § 28. naredbe deželne vlade za Slovenijo z dne 18. junija 1921 za sledeče stvari:

I. za sklepanje veljavnih poravnav v sledečih civilnopravnih stvareh: a) o denarnih terjatvah in o pravicah do premičnin; b) v sporih o določitvi ali popravil mej nepremičnih posestev ali o zemljiških služnostih; c) v sporih radi posesti; d) v sporih o služnosti stanovanja; e) v vseh sporih, ki nastanejo iz službenega razmerja poslov.

II. za vršitev spravnih poizkusov v zadevah žaljenja časti, ako imata zasebni obtožitelj in obdolženec svoje bivališče v okrožju tega posredovalnega urada.

Pristojnost posredovalnega urada pa za te pravne poizkuse ad II. izjemoma ni podana: 1. ako se je storilo kaznivo dejanje z vsebino tiskovine; 2. ako je žaljenec ali žalitelj aktivna vojaška, domobranska ali orožniška oseba.

V slučajih I. a) do vštveši d) je dano strankam na prosto poslužiti se posredovalnega urada, predno tirajo spor pred sodišče. Nasprotno pa velja za slučaje pod I. e) in II. strogo načelo, da se radi teh sporov zamore pričeti postopanje pri sodišču šele tedaj, ako je bil spravi poizkus pri posredovalnem uradu brezuspešen. Ako se o tem neuspehu ne predloži sodišču potrdilo, ko se vložijo dotična tož-

ba oziroma posebna obtožba, mora sodišče uradoma odstopiti tožbo oziroma obtožbo posredovalnemu uradu, da ta poizkusi spravo.

Dobrohoten namen zakona v občinskih posredovalnih uradih je očividni, ker skuša zakon na eni strani razbremeniti z delom itak preobložena sodišča nepotrebnih malenkostnih pravnih, ki se dajo pri količkaj dobri volji strank z istim uspehom kakor pri sodišču poravnati mirnim potom. — kajti po določilu § 26. imajo poravnave sklenjene v občinskem posredovalnem uradu **veljavo sodnih poravnav**: — na drugi strani pa hoče zakon, kar je poglavitno, prihraniti strankam večkratna zamudna pota k sodišču in **visoke stroške** sodnega postopanja. V smislu § 27. ni namreč razum neznatnih kolekov za vpis **civilno-pravnih poravnav** v uradno knjigo odrajavati **nobenih** drugih pristojbin, k večjemu še event. pristojbine za vročitve. § 36. Koleka prosti so vsi zapisniki posredovalnega urada, pri njemu vložene prošnje in vloge in prva izdaja uradne listine. Zakon pa hoče kolikor toliko tudi onemogočiti oziroma vsaj omiliti dolgotrajno sovraštvo med strankami in škodoželjnost, ki sta navadno posledica sodnih pravnih.

Z ozirom na vse to se občinstvu nujno svetuje, da se v vseh gori navedenih, torej tudi pod I.a) do incl. d) navedenih spornih slučajih obrača na posredovalni urad v svrhu poizkusa poravnave.

Sporna stvar ali zasebna obtožba naznanjena se posredovalnemu uradu **ustno ali nismeno**. V naznanilu mora biti navedeno ime in bivališče strank in pa predmet spora.

Na tako naznanilo določi se potem **poravnava razprava**, ki se vrši pred voditeljem urada in še enim zaupnikom.

Pri razpravah v **civilno-pravnih** stvareh ad I. zamorejo se stranke ako ne marajo priti osebno, dati zastopati tudi po pooblaščenih, dočim pa so slednji pri spravnih obravnavah radi žaljenja časti ad II. **izključeni**.

Prič ip zvedencev posredovalni urad ne sme vabiti. Ako pa stranke pridejo ž njimi k poravnavi razpravi, se jim morajo staviti za pojasnitev stvarnega položaja primerna vprašnja.

Pričeta poravnava se zamore le na prošnjo obeh strank potrebi primerno preložiti.

Zaprisegati strank posredovalni urad ne sme.

Spravni oziroma poravnavi poizkus je smatrati brezuspešnim tudi tedaj, ako tudi le ena stranka izostane kljub izkazani dostavilni povabila od spravnice obravnave.

(To nam je sporočil ljubljanski magistrat).

»REŠEVALCI« RUSIJE.

Krvnik Semenov je dospel v Kanado, kjer skuša dobiti dovoljenje za odpotovanje v Zedinjene države; v tej deželi bo skušal dobiti posojilo za svojo »vlado«. Če je bil kdo krvnik, tedaj je to prav gotovo ta kozaški razbojnik. Zgodovina ruske revolucije se ga bo spominjala kot največjega tirana. Toda poročevalci današnjega korumpiranega časopisja hodijo okoli tega moža, se mu klanjajo in ga izprašujejo o Rusiji in o Sibiriji. In Semenov pripoveduje, kako zelo je rusko ljudstvo zatirano, kako silno je nezadovoljno s sedanjo vlado in kako nestrpnost čaka rešitelje. On ga bo rešil, toda potrebuje pomoč od Amerike in drugih držav. Med druge take rešitelje spada tudi general

Wrangel, ki se je začel sedaj zopet oglašati. Pomlad se bliža in pomlad je pripraven čas za nove protirevolucionarne upade. Wrangel ima še vedno svojo armado, raztepeno po Balkanu, večinoma v Jugoslaviji in v Rumuniji. V Parizu se posvetujejo monarhistični elementi in tisti, ki so izgubili svoja bogastva v Rusiji, da vržejo sedanjo vlado. Vsi ti zatrjujejo, da so največji ljubitelji ruskega ljudstva. Vse, kar store proti današnji Rusiji, store iz »ljubezni do ruskega ljudstva«. Mnogo ljudi po raznih deželah jim verjame, samo ruskega ljudstva ne morejo prepričati o svoji ljubezni. Ruski mužik in delavec že vesta zakaj. V uradih sovjetske vlade delajo resnični prijatelji ruskega ljudstva noč in dan. O Ljenu poročajo, da je bolehen. Čudno je, da sploh more vzdrževati toliko časa pri svojem napornem delu. Čičerin spi samo štiri ure, in sicer dopoldne. Popoldne in ponoči dela. Stranke sprejema med polnočno in sedmo uro zjutraj. Enako zaposleni so drugi sovjetski uradniki na odgovornih mestih. Iz stare nazadnjaške, zaostale Rusije skušajo zgraditi novo, demokratično, moderno Rusijo in ji ustvariti temelj za socialistični ekonomski sistem. To je naporno delo, mnogo bolj naporno kakor pa prirejanje vaudevilskih aktov pod patronanco kneginje Vendom v Parizu. Ruska aristokracija, razen malih izjem, živi še vedno v blagostanju. Kier nima sama sredstev, skrbe zanje dobre vlade evropskih držav. Rusko ljudstvo strada. Strada zato, ker je bilo v osemletni vojni, ker so jo blokirale »civilizirane« države, zato ker so ga v civilni vojni reševali »ljubitelji« ljudstva Kolčak, Semenov, Wrangel, Denikin in drugi; in strada zato, ker je bila zadnje leto v Rusiji suša, ki je uničila milijonom ljudi vse poljske pridelke. Toda vključ vsemu pomanjkanju, vključ vsem »rešiteljem Wranglovega in Semenovskega kalibra ne kaže rusko ljudstvo nobene volje ostresti se sedanje vlade.« V Rusiji delajo eksperimente, vrše velikanske operacije na njenem ogromnem telesu. Telo trpi, toda bo ozdravelo in to bo pomenilo prerojenje Rusije. Iz bolečin, v katerih je sedaj, se bo rodila država nove družbe, sloneče na resnični pravičnosti.

Politične vesti.

+ **Politika Hrvaškega bloka.** Jugoslovanska delegacija v Genovi je sporočila belgrajski vladi, da so vse na konferenci zastopane države prejele spomenico Hrvaškega bloka, vendar pa delegacija še ne ve, kakšen je njen učinek. Belgrajski listi že poročajo o uvedbi najstrožje preiskave od strani notranjega ministva. Krivci se bodo sodili zaradi veleizdaje. Obetajo se nam torej še velike politične senzacije.

+ **Pomorska konferenca v Belgradu.** V Belgradu se vrši posvetovanje med ravnateljem paroplovne družbe »Jadranska plovnica« in »Dalmacija« in med belgrajsko vlado za plovbo na Jadranskem, Sredozemskem in Črnem morju, do Marseilla na eni in do ustja Donave in Odese na drugi strani.

+ **Ruska delegacija na genovski konferenci.** Iz Genove poročajo, da manevrira ruska delegacija zelo spretno in da ustvarja položaj, ki bo najbrž izoliral Francijo. Brezdvomno se bo pokazal vpliv sovjetskih delegatov v vsej svoji sili v bližnjih dneh, ko bo pričela konferenca razpravljati o najvažnejših vprašanjih.

K ustanovitvi slovenskega odbora za pomoč Rusiji. Dne 25. marca se je končno tudi v Ljubljani konstituiral odbor za pomoč gladnim v Rusiji. V odboru so zastopane vse slovenske stranke, važnejše kulturne in humanitarne organizacije. Vse v odboru zastopane stranke in korporacije bodo prirejale zbirke in priobčevalale prispevke v svojih glasilih. Zbrani denar bo deloma naložen v poštni hranilnici in se bo dal na razpolago dr. Nansenovi akciji. Stroški za prehrano enega človeka do nove žetve znašajo 3 dolarje (okolj 900 naših kron). Delavske zbirke se bodo pošiljale deloma preko internacionalnega delavskega odbora za pomoč Rusiji, ki je poslala v Rusijo 24 transportov z živili in obleko za 12.000 ljudi in ki je razen tega opremil celo vrsto bolnic in otroških domov. Dalje se bodo pošiljali prispevki našega socialističnega delavstva preko internacionalne akcije amsterdamske strokovne internacionale, ki je do pred kratkim vzdrževala 40.000 otrok in ki zviša sedaj to število na 100.000. Gmotna akcija naše stranke in naših organizacij se slej ko prej vrši čisto samostojno in je prispevke še vedno pošiljati kakor doslej. — Prof. dr. Nansen, prof. dr. Muhlen (vodja ekspedicije nemškega rdečega križa, vodja ameriške pomožne akcije itd.) so protestirali proti vestem, ki so se pojavile v Evropi in ki so govorile o izronanju pomožnih vlakov v Rusiji. Dr. Nansen je izrecno konstatiral, da so sedaj vsi vlaki prišli na določena mesta, da ni bil v Rusiji noben vlak izronan in da so sovjetske vlasti vedno v najlepši slogi delovale z inozemskimi komisijami. Ruska vlada sama vodi velikansko akcijo za pomoč gladujočim in vzdržuje okoli 2.000.000 otrok ter odpravlja, v kolikor to dopuščajo transportne razmere, ljudi iz gladujočih gubernij v druge gubernije. Ruske cerkve so odločile, da prodajo svoje zlato in drago kamenje v korist gladujočim. V inozemstvu so do sedaj največ dali organizirani delavci vseh socialističnih skupin, ameriška država, ki je dala 20.000.000 dolarjev, razni rdeči križi in Sveta stolica, ki je pozvala v posebnem pismu vse vernike za prispevke.

Ljubljana.

Mestni stanovanjski urad ostane radi snaženja uradnih prostorov v sredo, dne 19. aprila 1922 za stranke zaprt.

Na carinarnici I. reda v Ljubljani uvedejo z 18. aprilom delovnik od 8.—12. predpoldne in od 15.—18. popoldne. Ob nedeljah in katoliških praznikih je carinarnica za stranke zaprta.

Tedenski zdravstveni izkaz. V dobi od 2. do 8. t. m. se je v Ljubljani rodilo 41 otrok (25 dečkov, 16 deklic), med temi 1 mrtvorojeni. Umrlo je v isti dobi 20 oseb (10 moških in 10 žensk), med njimi 9 tujev. Smrtni vzroki so bili: 2 življenjska slabost, 4 jetika, 1 pljučnica, 1 srčna hiba, 2 rak, 10 drugih naravnih smrtnih vzrokov. Izmed nalezljivih boleznih je bil prijavljen le 1 slučaj trahome.

Čevljarska zadruga za Ljubljano in okolico vabi gg. člane na sestanek, kateri se bo vršil v torek, 18. t. m. točno ob 8. zvečer v gostilni ge. Mrak, Rimska cesta 4. Radi meždnega gibanja pomočnikov je sestanek obvezen.

Dežnik je pozabil v neki ljubljanski trgovini pred 14 dnevi neki gospod. Dežnik polsvilen s črnim gladkim moškim ročajem, v katerem je vrezano ime.

Pošten najditelj se naproša, da izroči dežnik proti primerni nagradi v tajništvu SKS, Kongresni trg 9.

Celje.

Občni zbor društva najemnikov za Sloveňo v Celju se bo vršil na Veliko nedeljo predpoldne ob 9. v salonu hotela »Balkan« s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo dosedanjega delovanja; 2. poročilo tajnika; 3. poročilo blagajnika; 4. prečitavanje pravil; 5. volitev odbora; 6. raznoterosti. Pravico do volitve in izvolitve imajo le redni člani. — N. B. Redne seje in diskusije se vršijo od danes dalje vsako sredo v klubovi sobi hotela »Balkan«.

Tretje javno predavanje Zvonimirja Bernota, glavnega urednika »Napreča«: »Ali posvečuje dober namen slaba sredstva?« Po predavanju ima vsak pravico na vprašanje ali tudi na daljši govor, vendar ne nad 10 minut. — Petek, 14. aprila 1922. Velika dvorana »Mestnega doma« v Ljubljani. Začetek točno ob 20., konec najpozneje ob 22. — Sedeži v I. vrsti po 5 Din., v II.—VI. vrsti po 2 Din., v VII. do X. vrsti po 1 Din. Stojišče 50 par.

SODRUGI, PRIPRAVLJAJTE SE NA DOSTOJNO PROSLAVO PRVEGA MAJA!

Kulturni vestnik.

»Staroindijske pripovedke«, v dala »Svoboda«, priredil Jos. Suchy, slikal F. Plachy. Cena izvodu je 32 K, z boljšim omotom 36 K. Naročniki »Kresa« ga dobe za 28 K, naročniki »Kresa«, ki so obenem tudi člani »Svobode« pa za 24 K. Naročila sprejema na knjigo tudi uprava »Kresa« v Ljubljani, Židovska ulica 1, I. nadstr.

39. redni občni zbor pevskega društva »Slavca« se je vršil 8. t. m. Predsednikom je bil ponovno izvoljen g. Ivan Dražil, ki bo letos praznoval 30letnico svojega predsedniškega delovanja. Pevovala je pa g. Anton Ravnik, brat znane skladateljca. Občni zbor je pokazal, da hoče zavladati v društvu novo življenje, kar je s stališča naloge, ki jo imajo kulturno izvrševati pevska društva, vsekar razveseljivo.

Gospodarstvo.

= Povzročitelji draginje so po našem mnenju velekapitalisti. Pustimo danes na stran dejstvo, da ti gospodje povzročajo draginjo predvsem na ta način, da delavskemu ljudstvu navzlic rastočim cenam nočejo zvišati plač, ali bi jih radi celo znižali, in vzemimo drug, zelo konkreten in značilen primer: K nam so se doselili Dalmatinci, vinski prodajalci, ki prodajajo svoj lastni pridelek brez vsakih vmesnih spekulativov po konkurenčnih cenah naravnost konsumentom, ker jim ga radi razmer ni mogoče izvažati v tujino. To pa našim vinskim veletrgovcem ni všeč, ker ne morejo radi te konkurence ljudstva tako odirati, kakor bi jim bilo po volji. A najbolj se jezi znani ljubljanski milijonar in lastnik kakih 20 gostiln Ivan Knez, ki se je zakdel, da bo žrtvoval magari 2 milijona kron, samo da »te pritepenice« uduši. Tako govori, kakor bi bil on ustvaritelj vsega dobrega in slabega na svetu in kakor bi bil predvsem on sam država. Prosili bi oblasti, da nas podučijo, jeli temu res tako, oziroma da njega podučijo, če je on to, kar o sebi misli. Naj nam

tudi povedo, ali so taki gospodje po zakonu v resnici sami komanderji, a vse drugo je le njih suženj. Nam gre tukaj za načelo in nimamo nobenega namena, da bi se morda zavzemali za vinočrtno v splošnem. Priznavamo, da je ljudstvo samo krivo, če take sorte trgovina sploh obstoja in zlasti na ta način, da ga spekulant ž njo odirajo.

= Novo državno posojilo. Ker se je prvo državno posojilo popolnoma izjavilo, misli naša vlada razpisati ponovno državno posojilo v znesku ene milijarde dinarjev.

= Valuta. (Zagreb, 13. aprila). Ameriški dolar 73.50 Din., češka krona 1.50 Din., angleški funt 323 Din., francoski frank 6.50 Din., napoleon 225 Din., nemška marka 0.28 Din., italijanska lira 4.02¹/₂ Din.

= Notiranje v dinarjih na zagrebški borzi. Borzni svet zagrebške borze je uvedel na zagrebški borzi dinarsko notiranje kurzov.

= Žitni trg. (Novi Sad, 11. aprila). Pšenica 4.38 Din., ječmen 3.12 Din., oves 12 Din., koruza 3.12 Din., moka (štev. 0) po 5.87 Din., svinjska mast kg 20.50 Din.

= Mnenje bivšega francoskega ministrskega predsednika o zlatem denarju. Teorija, da je treba odpraviti zlato kot temelj denarne vrednosti ali standard, je našla mogočnega zagovornika v osebi Jožefa Caillauxa, prejšnjega francoskega ministrskega predsednika, ki je priznana kapaciteta na polju narodne ekonomije. »Najbolji naš problem, s katerim se mora pečati svet danes, je odprava sedanje groteskne zmešnjave denarja,« piše Caillaux v svoji knjigi, »Edina rešitev je ustvarjenje evropskega bankovca, temelječega ne na zlatu, temveč na kreditih ter mednarodnih varnostnih papirjih.« »Zlati standard je bil napačen od prvega početka ter je ostal v veljavi tako dolgo kot je le vsled tega, ker nj dolgo prišla velika katastrofa, ki je pokazala njegovo varljivost. Vojna pa je pokazala, da je sistem, s pomočjo katerega more plavajoča zaloga zlata vladati bogastvo ali revščino daleč ločenih narodov, ne le bistveno krivičen, temveč tudi sistem, ki se končno osveti nad onimi, katerim je prinesel dobičke.« — Čeprav ne sme na temelju odločitve sodišča Caillaux prebivati v Parizu tekom naslednjih pet let ter so mu za vedno odvzete državljanske pravice, je vendar izjavil krejšnji ministrski predsednik, »da se namerava boriti neomajno in z vso silo v namenu, da bo dobila njegova dežela nazaj svojo prejšnjo finančno stališče.« V ta namen je napisal ter objavil knjigo, o kateri so glašajo vsa poročila, da je ena najbolj mojstrskih analiz glede ekonomskega položaja, kar se jih je kdaj objavilo. Knjiga nosi naslov: Kam gre Francija? Kam je namenjena Evropa? — V knjigi je tiskan tudi mogočen poziv na Francijo in ostalo Evropo, naj stopi takoj v trgovske zveze z Rusijo. — Brez Rusije se bo Evropa počasi pogrezala v blato pogibelji, — pravi. — Bankerota večine evropskih držav ne bo mogoče preprečiti, a lahko se izognemo vsaj posledicam bede, ki bi nastala v takem slučaju s tem, da nanovo ustalimo trgovsko organizacijo Evrope.

Šport.

S. K. »Svoboda« Moste pri Ljubljani priredi v ponedeljek, 17. aprila 1922 celodnevni pešizlet na Šmarno goro. Zbirališče jutraj ob 6.45, odhod točno ob 7. Udeležite se polnoštevilno ter pripeljite

še druge prijatelje narave. Športni pozdrav. — Odbor.

Otvoritev nogometne prvenstvene sezone. Na Velikonočni ponedeljek, 17. t. m. se otvori na igrišču Šparta-Primorje na Dunajski cesti prvenstvena sezona. Tega dne stopijo v borbo za prvenstvo II. razreda S. K. Jadran proti S. K. Slovan in Svoboda-Moste proti L. A. S. K-u. Vsi klubi so v dobri formi, kar obeta lepe in interesantne igre. Začetek ob 14.

Po svetu.

— Od mrtvih vstala. Iz Londona poročajo, da se je v neki mali vasi blizu Londona zgodil sledeči nenavadni slučaj: Neka žena je povila zdravo moško dete. Tretji dan po porodu pa se je njeno zdravje nenadoma obrnilo na slabo, tako, da so morali poklicati zdravnika. Pri prihodu zdravnika je bila žena že nezavestna. Preiskal jo je in konstatiral, da je mrtva. Odšel je domov, da izpolni mrtvaški list. Ravno ko je hotel list izročiti javnemu funkcionarju v podpis, je prihitel za njim neki član družine umrle žene ter mu povedal, da je mrtva zopet oživela. Odhitel je nazaj in res našel ženo živo. Poročal je o tem slučaju zdravniškemu društvu v Londonu ter pripomnil, da v svoji tridesetletni praksi še ni doživel takega slučaja letargije.

— Krvavo srce na grobu. Pred kazenskim sodiščem v Parizu so razpravljali zadnje dni o nekem nenavadnem procesu. Neka gospodična Dufaur je šla na pokopališče, da obišče grob svoje dan prej pokopane matere. Pri ti priliki je zapazila, da leži pod vencu na svežem grobu škatlja in ko je isto odprla, je zagledala v njej vsa prestrašena krvavo srce. Takoj je pohitela na policijo. Policijska komisija se je podala na lice mesta in ugotovila, da to ni človeško srce nego telečje in da so v srce zabodene tri igle, ovite s človeškimi lasmi. Nadaljna preiskava je raztolmačila ves ta misteriozni slučaj. Neka druga gospodična, Bacand po imenu, se je zatekla k vražarici, da jo vpraša za svet, kako bi spet privezala nase svojega nezvestega ljubimca, ki jo je zapustil. Vražarica je zapuščenim svetovala, naj nese na kak sveži grob telečje srce, kateremu naj pridene nekaj nezvestnikovih las, srce pa naj prebode z iglami. In revica je to storila. Bacandova je obtožena radi skrutitve groba, toda sodnik jo je oprostil z motivacijo, da je že itak dovolj kaznovana radi svoje ljubavne blaznosti.

Dopisi.

Shoda v Velenju. V nedeljo, 9. aprila se je vršilo v gostilni veliko zborovanje Unije slovenskih rudarjev radi razpusta Osrednjega urada in radi spremembe plačilnega sistema, ki ga hočejo uveljaviti na škodo delavstva. Na shodu je poročal sodrug Leskošek iz Celja. V ostrih besedah je bičal sedanji režim kapitalizma in slabo socialno zakonodajo, katera je pri nas še od stare Avstrije v veljavi. Rekel je, namesto da bi gospoda delala na to, da bi se socialna zakonodaja zboljšala, jo pa sistematično poslabšujejo s tem, da uvajajo bosanski plačilni sistem rudarjev. Čudno na celi stvari je, da gospodje centralisti vladajo tako, da vzamejo najslabše iz Bosne ali iz Srbije in hočejo uvesti pri nas, a to, kar bi nam nič ne škodovalo, pa pustijo na miru, n. pr. dolžniških davkov v Srbiji ni za delavce, a pri nas še.

to pošast ne marajo pri nas odpraviti, da-
snavno je zaslužek delavcev pri nas še
manjši kot pa v Srbiji. Avstrijskega obrt-
nega reda, ki ne odgovarja več duhu ča-
sa, tudi ne odpravijo, a zakon o delavskih
plačah, kateri je sicer tudi avstrijski (iz
leta 1912.), ki predvideva, da se morajo
delavske mezdne vsaj vsakih 14 dni izpla-
čevati, ta zakon misli gospoda enostavno
z enim ukazom odpraviti. Avstrijskega
»Vagabundengesetz-a« demokratična go-
spoda ne odpravlja. Vidite, sodrugi in to-
variši, kako vas imajo radi? Zasužniti
vas hočejo popolnoma! Z vašimi zasluži-
ki hočejo šparati s tem, da bodo vaše plače
zadržavali ves mesec. Na zaslužen denar
bodo dajali predjem, o, kako dobro-
srčni so ti gospodje! Za denar, ki si ga
krvavo zaslužil, boš moral prositi. Zakaj
vendar prositi? Zato, da se bo poznalo,
kdo je gospod in kdo delavec! — Ko je
sodrug Leskošek temeljito obdelal kla-
verno zakonodajo, si je privoščil še razne
razdirače strokovnih organizacij. Ožigo-
sal je lažnjiv članek v »Delavskih Novi-
cah«, ki pravi, da delegati niso bili izvo-
ljeni na Strokovnem kongresu. Ugotovil
je, da je poročilo »Delavskih Novic« ne-
sramno izmišljeno, kajti vsi in tudi komu-
nisti so imeli na kongresu priliko, pove-
dati, kje jih boli, a niso se oglasili. »De-
lavske Novice« se jezijo le raditega, ker
ni kongres sklenil, da pojdejo vse stro-
kovne organizacije v Moskvo. Govornik

je povdarjal, da je na kongresu zmagala
pravica in revolucionarna misel proleta-
riata. To pa seveda onim, ki so razdirali,
ni všeč, ker se jim ni posrečilo kongres
razbiti. Nato si je govornik privoščil še
takozvane »tudi socialiste« krščanskega
in narodnega sistema; rekel je, da je to
surogat socializma, ki je veljal za sloven-
ski proletarijat le tako dolgo, dokler ni bi-
lo pravega socializma dovolj na razpolo-
go. Vidi se, da je v zadnjem času začelo
tistim »tudi delavskim« organizacijam
odklenkavati. Ker te niso nikdar bile de-
lavske in nikdar ne bodo. H koncu je
predložil naslednjo resolucijo, ki je bila
soglasno sprejeta:

RESOLUCIJA

sprejeta na protestnem shodu rudarjev
državnega promogovnika Velenje v go-
stilni pri g. Raku v Velenju dne 9. aprila
1922.

Zbrano delavstvo protestira najodločneje:

1. Proti nameravanemu razpustu
Osrednjega urada v Ljubljani. — 2. Proti
ukinjenju dosedaj običajnega plačilnega
sistema delavskih mezd na vsake 14 dni.
(Razglas R. Br. 1856 od 14. marca 1922
ministrstva za rude in šume in tudi št. 661
od 20. marca 1922. Rudarskega od-
seka ministrstva za šume in rude i rudni-
ke v Ljubljani). — Zbor zahteva:

1. Da se Osrednji urad ne razpusti,
ker bi to pomenilo brezdvomno kršenje

samoupravnih teles (pokrajine). — 2. Ker
je izplačevanje vsakih 14 dni po avstrij-
skem zakonu z leta 1912. pri nas uvede-
no, se sprememba plačilnega sistema ne
more pripoznati toliko časa, da bodo raz-
veljavljeni vsi (tudi reakcionarni, n. pr.
obrtni red itd.) avstrijski zakoni socialne
zakonodaje, ki je še v veljavi. — Delav-
stvo smatra razglas, s katerim se hoče
uveljavit nov plačilni sistem za protiza-
konit akt ter ugotavlja, da ga ne bo pri-
znalo, ker ni izšel kot zakon. — Nadalje
delavstvo ugotavlja, da se bode takim
nezakonitim predpisom brailo z vsemi na
razpolago mu stoječimi sredstvi. — De-
lavstvo zahteva nujno interpelacijo od
»Soc. par. kluba«, da v predstoječi zade-
vi interpelira ministra za rude in šume.
— Uniji slov. rudarjev naroča, da zadevo
glede depota premoga za samce kolikor
mogoče pospeši. Shod zahteva nadalje
nujno preiskavo radi odpuščenega ru-
darja Martinška ter naroča »Soc. parl.
klubu«, da tudi v tej zadevi interpelira.

K debati se je oglašil sodrug Valen-
čak, kateri je klerikalce ostro napadal
radi tega, ker so pisali očitno laž čez
njega, da v Velenju je on sam nezadovo-
ljen itd. Nato je sodrug Martinšek z le-
pim govorom zaključil dobro obiskan
shod.

Izdajatelj: Zvonimir Bernot (v imenu pokr. odb. SSJ).

Odgovorni urednik: France Svetek.

Tisk Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

Klobuke in slamnike

vseh vrst od preprostih do
najfinejših dobite vedno v
tovarni za slamnike in klobuke

FRANJO CERAR,

v Slobu, pošta Domžale pri Ljubljani.

V popravilo prevzema tudi
vsa tozadevna dela ter pre-
oblikuje po najnovejši modi.
V Ljubljani se sprejemajo
pri tvrdki Kovačević i Teršan
v Prešernovi ulici 5, kjer
so tudi vsi vzorci vedno na
razpolago.

Dva čevljarska

POMOČNIKA

izurjena v izdelovanju zelo
finega luksuznega dela, spre-
jemem takoj. Plača po novi tarifi.
M. Peternel, čevljarski mojster,
Spod. Siška, Celovška cesta 89.

Pridobivajte naročnike!

Blago za prevleko divanov in družega po-
hištva v veliki izbiri, dalje različno platno
in jute za tapetnike, sedlarje itd.

priporoča tvrdka

A. & E. Skabernè

Ljubljana Mestni trg.

KAJO DELIČ,

zlatar in draguljar

Ljubljana MilSerjeva ul. 4

priporoča svojo

zlatarsko in draguljarsko delavnica
za nova dela in popravila vsake
vrste, kakor tudi za pozlato-
vanje in posrebovanje. V zalogi ima zlatine in srebr-
nine, poročne prstane po vseh
uzorcih in merah, uhane i. t. d.
Kupuje tudi zlato in srebro ter
plačuje po najvišjih cenah, ali
pa izmenjava za novo blago.

NAKUPOVALNA ZADRUGA

R. Z. Z. O. Z.

V LJUBLJANI, Dunajska cesta 33 („BALKAN“)

UVOZ

Deželni pridelki, žito, mlevski izdelki
vseh vrst. — Kolonijalno špecerijsko
blago, spirituose, mast, slanina, mesni
izdelki.

IZVOZ

Telefon 336. Brzjavni naslov: Nakupovalna Ljubljana.

Čekovni račun št. 10.473.

ENERGOS

priporoča svojo

popravljalnico

delniška družba za
elektrotehnično industrijo,
Ostjekl. 1., Zupanijska ulica 57
Brzjavni: „ENERGOS“
Telef. 362.

za popravo
elektrotehničnih, parnih in plin-
skih strojev vseh sestavov.

Cene nizke.
Strogo strokovnjaška izdelava.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo,

LJUBLJANA, Prešernova ulica št. 50,
v lastnem poslopu.

Brzjavni naslov: KREDIT LJUBLJANA. — Telefon 31. 43 in 457.

Obrestovanje vlog, nakup
in prodaja vsakovrstnih
vrednostnih papirjev, deviz
in valut, borzna naročila,
predjmi in krediti vsake
vrste, eskompt in inkaso
menic ter kuponov, nakazila
v tu- in inozemstvo, safe-
deposits itd.